

VIII. CASTELULU MALAESCI.

(Urmare.)

Dela cetatea din „Coltiu“ pe suptu pôlele muntelui Retezatu spre resaritu in departare de 1 miliare trecundu prin satulu „Nuesior'a“ ajunge calatoriulu in satulu „Malaesci“; — acesta satu cu teritoriulu lui cu totu aflanduse incarcatu de petrii prin navala apeloru din munte aduse e micu si seracu, inse porta a sa insemnata de la castelulu anticu ce se afla aici.

Castelulu Malaesci e asediatu in capulu satului din susu pe coltiulu unui picioru de munte, carele pogora mereu din muntele celu mare, si se gata aici la imbinarea a doue perine; prospeptulu de aici strabate departe preste locurile mai redicate ale tierii Hatiegului spre apusu si m. n. asiediate, inse catra resaritu i se inchide acela prin ramulu de dealu ce e din colo de perin mai inaltu ca cetatea, iara catra m. d. sta inaltiatu muntele Retezatului, cu custurile lui ca unu altariu maiestaticu in biserica naturei.

Forma castelului e rotunda si mesurata, are giuru in pregiuru 40°, inse fiindca e asiediatu de catra apusu pe culmea ripei periului, pentru aceea i sau adausu la sucitur'a din josu si din susu a cercului iarasi cate o tarie rotunda cu $\frac{2}{3}$ parti a periferiei cercului in cerculu principale alu castelului imbinate, fara de a trece din leontru spre stirbirea cercului; iara de catra resaritu fiindu pogorulu spre celalaltu periu mai mereu cercului castelului, sau adausu din josu si din susu tarii in trii cornuri, din carele numai cate unu cornu este inafara, iara doue se inbuca in murulu castelului.

Zidulu cercului in partea din josu de catra nord-ost este intregu ca de 5° inaltu, si numai de

asupra are un'a serie de gauri simple oblungi, iara de catra sudu. si west-nord este derinatu parte pana la unu loen, parte pana la pamentu; iara in midiloculu cerului castelului este unu turnu patratu de 4° la unu latu, si ca de 8° in lungu-acesta se vede a fi avutu usia intrarei susu ca de 2° dela pamentu de catra apusu, si a fi fostu im, partitu, socotindu si partea de subu usia intrarei in 3-ii caturii; iara subu turnu de catra m. n. se vedu esite din pamentu doue ziduri paralele ca o gura de celariu.

La acesta castelu nu se cunosece a fi fostu intrarea cu porta de catre, ci in latulu celu de catra m. n. alu triunghialu celui din josu aproape de cerculu murulu apare a fi fostu usia, pe carea in triunghiu si din acesta pe usia murulu castelului in leontru.

Cine au claditu acesta castelu? Si candu au fostu in flore? Lipsindumi documente nu pociu determina, inse dupa structura lui se vedesce a fi forte anticu, si coevu cu cetatea din Coltiu, si cu turnulu de la Rechitova.

CASTELULU DELA SALASIULU DE SUSU

Din josu de Malaesci in departare de $\frac{1}{2}$ ora este „Salasiulu de susu“, aici se pastredia o biserica g. n. veche de o data cu comunitatea; iara afara de satu de catra r. suntu ruinele unui castelu, carele si de nu arata a fi de totu anticu, totusi pentruca jace in ruine e demnu de insemnatu.

Forma acestui castelu e patrata oblunga, si se estinde de catra apusu spre r. de 60°, iara in latu de 28° — inse din leontru in unghialu partiloru de catra m. d. si apusu cuprinde altu castelu pote mai vechiu in forma patrata ca de 20°

la unu latu; — zidurile dinafara ce au inchisu ambele acestea Castele, fiindu mai noue, n'au fostu mai inalte de catu, din josu ca de 3° si din susu ca de 2° si se cunosce cumu au fostu incunjurate cu vallu putinu afundu, si cornurile zidului de catra m. n. suntu intarite cu fortaretie sexagonu neregularu, si in linia aceluiasi zidu in departare egala 2 turnurele patrute, iara celealalte linii nu au acestu feliu de intarituri, ci in linia zidului celui dinafara de catra r. de in leontru suntu paretii a nesce curti mai noue, impartite in mai multe odai si prominente in capete cu portice, iara unde incepe zidulu cladiriloru mai betrane, pe derimatura zidului este crescutu unu frasinu vechiu ca de 2 secle, si dela acesta spre a. in linia zidului vechiu este zidulu turnului, si a: paretiloru unei biserice si vedesce ca nu de multu sau parasitu; iara in quadratulu castelului celui mai vechiu, suntu derimaturile a nisce curti mari, ce au in frunte 14° in lungime, iara in latime de catra r. 8° unde se in fiindu pana in zidulu dinafara celu de catra si m. d.; aici suntu urme de 2 pivniti — iara in partea de catra apusu remaindu linia obla a fruntariului, din deraptu se angusta latimea in doue graduri.

Cine au claditu pe rendu aceste 2 castele impreunate, si subu cine sau derimatu, date istorice nu amu a mana; inse betranii satului mi au spusu ca acolo ar fi locuitu mai pe urma unu „Keresztes“, carele au tinutu cu rebélii imperatiei, si pentru aceea sau derimatu castelulu.

Ore acumu numitulu au tinutu cu Tököli Imre dela a. 1682 pana la a. 1690 sau cu „Rakotzi“ Franciscu dela a. 1703 pana la a. 1711 cine va desusi? Au dora au urmatu respirea acestui castelu anca pe la a. 1551 candu subu Joanne Sigmundu principele Transilvaniei prin art. 4 din Sept. a. 1551 „castelele din fundulu nobililoru sau respitu“? — Au pote ca ambele catastrofe au trecut prestu densulu? (Vedi „Az Erdelyi diaeták végzésének foglalatja“ edata de G. I. 2 köt. 2 szak. 7. § 22 lap.)

(Va urma.)

BESERICA CATRA STATU SI NACIUNALISMU.

Pe catu de strinsu legate se vedu aceste intre sine, beserica, statulu, naciunea, in catu una fora alta nece ca potu sa existe, asia de neaperatu

sa cere a cunosce corelaciunea seu raportulu unei catra alta; una dintre caracteristecel populiloru civilisati, cea mai esentiale este, ca cu catu corelaciunile unei catra alta se stimescu mai cu consciintia, pe care e datore ver ce suflare, ce porta nume de omu, fie de veru ce limba, naciune, statu si relegiune, a o stima intraltu omu, cumu voesce se fie stimata a lui, cu atatu civilisarea inainta la gradu mai mare. Se intelege de sine, ca besereca si naciunalitatea abstragandu dela statu, suntu cu totul diferite atatu dupa natura, catu si dupa destinulu celu au. Beserica dupa conceptulu celu are institutu asediatu pe principie positive, e unu ce mai multu intuitivu, era naciunalitatea unu ce concretu seu sensitivu; sfera tendentiei besericee in progresulu seu subieptivu e nemarginita, era naciunalitatea restrinsa intre marginile amesurate de cercustarile locului, tempului, si ale politicee; de unde se vede retacirea prejudeceloru a celoru, cari punu naciunalitatea supra beserecei, cumu si cari o consacresa pentru beserica, era de alta parte ca una pe alta intru desvoltarea corespundetore cu scopulu fiecarei in parte, potu sa se ajute, candu ad. nece convingerea consciintiei se periclita, nece naciunalitatea se consacresa.

Despre referintiele beserecei catra statu, si vice versa sa publicatu cate si mai cate disertari in organele publicitatei straine, cumu si intru ale nostre naciunali; unu estrasu dintr'acele pentru publiculu cetitoriu nece decatu n'aru fi de prisosintia, mai alesu cu aplicaciune la ideele despre relacionele besericee catra naciunalitate, ce se respandescu prin unii dintre publicistii romani, cari cutesa sa afirme si in stadiulu literaturii de astadi: cumca precumu pentru trecutu paladiulu naciunalitatei romaniloru a fostu pastratu numai suptu sanctuariulu beserecei greco-ortodosse, seu cumu le place a numi pravoslavia, asia si in viitoriu numai suptu umbrirea acestui sanctuariu va mai poté susista. — Catu pentru trecutu sa respunda istoria, era pentru viitoriu le spunemu la acesti Domni publicisti, ca cu asemenea prejudece nu mai pe aceia ei voru mai sparie, cari din nefericirea loru pote ca nece de nume nu i au auditu, de au romani orece umbra de literatura, — era cari o precepu catu de catu, le voru respunde: ducetive cu aceste spaimete de prejudece in negura, de unde le ati scosu. Noi cunoscemu, ca literatura seu cultura limbei au fostu si va fi singurul paladiu a tote

naciuinitatiloru cunoscute dela inceputula lumei, care cu atata e mai nefrangibile cu catu origena, tatea limbei se pastrésa mai sacra seu mai curata; noi pentru naciinalitate, ce nu cunosce altu motivu de impulsu pentru desvoltare de catu cunoscintia de sine, nece am cerutu nece vomu cere alta garantie dela beserica, de catu ca sa nu ne impedece în literatura; chiermarea si datorintia beserecei ca a unui institutu supraumanu, este a se ajuta de literatura naciionale spre ajungerea la scopulu seu care e universale, era nu particulare a unei seu altei numai naciune, — ea are sa luminése convingerea consciintieloru credinciosiloru sui prin invetiatura în limba loru naciionale propria, era nu în limba imprumutata straina: oiele asculta numai pastorulu alu carui graiu elu cunosea.

În dejudecarea causeloru decadentiei culturai limbei romane, si prin urmare, si a naciionalitatiei, doua pareri sau desfasuratu pona acumu între romani întieleginti cu totulu opuse: unii ad. scaparea limbei romane de periciune nesimtita inasa cu statu mai miserabilu o aseriu chiaru numai alipirei de ritulu beserecei bisantiniu-ortodosse, era altii de contra, degenerarea limbei si a naciunii o deduce în mare parte totu din esta cercustare. — Pentru cei cari au invetiata a medita evenemintele dupa causele descoperite prin istoria cea adeverala, care în viația popuilorulu e acea ce este lumina întra plemintele naturei, nu ne însusimu nece o încercare ale împunna una seu alta parére, de care se voru fi tienendu, ci mai virtosu îi provocanu a ne înderepta la cale de ratacinu, era de consimtimu una, a ne da mana de ajutoriu întru combaterea abuserorulu, ce se facu cu istoria din prejudece egoistice. Beserica crescina întemeiata pe libertatea convingerei de consciintia si prin acésta cu totulu independede dela statu, sfarima paganisulu din temelie, fora sa se fie ajutatulu de arme; totu pe estu principiu redimata infrena si furiosele dispute relegionari, cele ce tendéu la sfasierea unitateti în credintia. — Catu ce se pierdu din vedere acestu principiu prin nisuirea de ase înaltia uná supra altei, peri si armonia, si pacea întra beserica, si statu. Cu însusirea titlului de patriarchu ecumenicu alu besericei din Constantinopole, fu costrinsa dissa beserica asi da în pretiulu apararei acestui titlu vanu independetia dela statu pastrata în decursu de 5 secluri si asia desvoltarea vieteti spirituale se facu serbitórea politicei statului, suptu care

geme pona astadi. Aici nu se mai distingu ale lui Dzeu de cele ce suntu ale cesariului, statulu si biserica suntu una, politica cu mediulocele ei e relegea, si resbelulu subjugatoriu ultima ratio a credintiei ortodosse.

Romanii ca naciune izolata prin limba loru de alte popóre cuprinse în intrulu marginiloru imperiului orientale, dupa ce limba gréca împinsa cu totulu afara pe cea latina nu numai din beserici, ci si din tóta administraciunea politica, cadiura la o sorte cu a barbariloru din cuprinsulu acelu imperiu, catu pentru mediuloce de asi desvolta limba si asi pastra datinele strabune, seu mai apriatu, se despoiaru si de cea mai putina garantia a naciionalitateti; carea ca nau apusu cutotulu, au celu putinu ca n'au degeneratu si mai greu, nu besericei seu cultului beserecescu de care sa tienutu, se póte atribui, ci mai multu pusaturei locului, circumstariloru si eveneminteloru politicei, potemu dice chiaru numai providentiei cerului. Ce garantia au fostu si este pentru naciionalitatea romaniloru transdanubiai, seu cumu le dicemu a macedo-romaniloru, pentru ca se tiuu de cultulu besericei greco-bisantine? Acca, ca nece noi pe îi necerii pe noi nu ne cunosea, ei nouc ne dica blachuti, era noi le dicemu cutiovlachi? Au ce garantia este pentru romani din Besarabia si cei din Rusia, ca se tiuu totu de acea beserica? Unde suntu milioanele de romani locuitori ódinióra în provinciile romane Tracia si Thessalia s. a. numite de greci Megalovlachia, totu în partea Dunarei nordica, sen ca au adarmitu cu totii ca cei siepte coconi din Efesu, ca sa reinviése deodata cu rescumpararea S. Sofie de suptu jugulu turciloru? — Dicu inasa, cumca besericei greco-ortodosse avemu de ai multiemi ca mai suntemu la numeru si catu suntemu; o frasa fragmentata mai multu din fermentulu vanitateti de catu alu nesciinteti si întrebuintiata a amurti cugetele si indemnamentulu la colucrarea unei literaturae naciionale uniforme, care sa coresponda atatu vieteti relegionare întielesuale, catu si cei sociale sen cetatióne. Putemu fi pre convinsii ca ultraortodosii prin afirmarea loru cea ridedola cumca literatura si slovenitura cirlica e prototipulu si condiciunea fiinteti besericei ortodosse resaritene*) nu acea vrén a ne da

*) Vezi Nr. 102, 1853 din „Telegrafulu Romanu republicatu si în „Gazeta“ Nr. 2 1854.

sa întielegem, ca deca ii aru fi convinsi intru adeveru despre acea afirma, de catu ca suptu masca besericeii impiedica contielegerea la adoptarea literaturii nacionale cu litere latine. Beserica ortodoso-resaritena inainte de Fotie pona nu se rups: de catra cea romano-catolica, substa mai in 9 secluri si fora prototipulu, seu condiciunea sloveloru lui Chirilu, si anca nu numai intre greci, ci si intre romanii si sloveni cresciniti inainte de Chirilu si Metodiu; pentru ce daru acumu totu acea beserica sa nu mai pola substa pentru romanii fora de a se radina pe azbuchile lui Chirilu, ce li le impuse biciulu politiceii barbare? In care sinodu se canonisara aceste semne bastarde pentru romanii de a 5 nota caracteristica a besericeii? Au póte ca fatala desbinare a besericeii bisantino-ortodose de cea romano-catolica, prin cele patru puncte dogmatice pucinu insemnate, nu e de ajunsu garantita fora de prototipulu sloveloru lui Chirilu?

Adeverurile evangelice se conserbara si lamurira cu ajutoriulu limbелору greca si latina intro epoca, candu ceste doua limbe ajunsésera la culmea desvoltareii cei mai perfecte, prin care se facura nemuritoare si nestramutate chiaru precumu suntu nemuritoare si nestramutate si adeverurile evangelice, era traducerile mai tardie pe limbele populare, numai intru atata potu ave pretiu in catu stamu mai aproape de prototipulu origenariu seu cu catu esprimu mai genuinu întielesulu celu au acele adeveruri dupa genuinu, si natura limbei in care suntu deposite; de unde se întielege, ca precumu limbele populare prin inaintare in gradulu cultureii progresiva, de care suntu capace, se inavutiescu cu cunoscintie de idee noue, asia si traducerile originari, ca sa nu devina a fire litera morta pentru cei cari le audu, cauta sa se direga dupa stilulu literaturii noue cu acea luare aminte, ca sa nu se incarce cu neologismi, precumu olele de fertura ale cozaciloru rusi cu totu feliu de póme crude.

Exemplu suntu legile romaniloru in 12 table cuprinse si publicate in stilu popularu, care legi, pentru ca pe tempulu lui Cicerone numa filologii le mai întielegéu, debuiro sa se revéda si sa se reforme dupa indigintiele limbei cei culte; insii populii sloveni au traduceru din cartile besericeii scrise in dialectulu vechiu ne întielesu de contemporanii de acumu, de cari se ajuta atatu in scole catu si in

besereca la propunerea invetiaturiloru crescine. — La rusi cartile testamentulu nouu suntu thiparite in doue columne una cu stilulu vechiu, si alta cu celu nou. Pentru ce romanii se fie condamnati a conserba negura slovenismiloru intrati in testulu cartiloru besericeii din nesciintia, au din preponderarea zelulu de pravoslavia, si a transplanta amarele frapturi ale neunireii si pe calea literaturii? —

Unu abonatu din Ungaria.

DESCARMAREA MI.ЩИЕЙ РОМЪНЕ ПРИН РЪШИ

ДН АНГЛЪ 1854.

Деспре рѣшии́нъто́реа дескарма́ре а знеи́ пѣрѣ́и́и́ дин ре́и́ментъ́лѣ а́лѣ 3-леа ромъне́скѣ зрматъ́ при́н рѣши́и́ ла Бъзъ́лѣ с'а́в чиги́тѣ зп ма́ре измѣ́рѣ де кореспо́нди́нѣ ши́ рапо́ртѣ́и́ при́н челе́ ма́и́ излѣ́ зѣ́рналѣ э́ронене, пре́кшт ши́ дн Га́зета́ по́стрѣ́, еарѣ́ рапо́ртѣ́ коло́нелѣ́и́ Влѣдо́ианъ́ днѣ́лѣ́ възвѣ́рмѣ́ то́тѣ́ дн Га́зетѣ́.

Дин то́ге днѣ́ се па́ре къ́ зрмѣ́то́реа кореспо́нди́нѣ́ репро́дзѣ́ ши́ дн „А́ид“ (газѣ́тѣ́ семѣ́ио́фи́ чѣлѣ́) а фостѣ́ ма́и́ деа́проне́ инфо́рма́тѣ́ деспре́ то́тѣ́ де́кзрѣ́лѣ́ ачелѣ́и́ скандалѣ́.

(Ка́ ачѣ́стѣ́ фантѣ́ дзреро́сѣ́ съ́ фие́ пѣ́стратѣ́ ма́и́ вѣ́не ши́ пентрѣ́и́ исто́риѣ́ со́котимѣ́ къ́ ва́ фѣ́ къ́ ка́ле а о́ изне́аичѣ́ дн Фѣ́и́тѣ́, а́па, дзѣ́лѣ́ кѣ́мѣ́ о́ де́скриѣ́ А́идѣ́лѣ́, ерѣ́ челе́ла́те́ де́скриѣ́и́ се́ ворѣ́ а́ола́ дн Га́зетѣ́ де́ла́ Нр. 66—74.)

А́идѣ́лѣ́ скриѣ́:

Бъ́кзрешѣ́и́, 19, А́вгустѣ́. Спѣ́ри́тѣ́рѣ́лѣ́ сѣ́нтѣ́ рево́лта́те ши́ днѣ́тѣ́рѣ́га́те́ ла́ гра́дѣ́лѣ́ челе́ ма́и́ па́лтѣ́. Ка́зѣ́а ачѣ́сте́и́ днѣ́тѣ́рѣ́тѣ́чѣ́ни́ е́сте о́ фантѣ́ а́ рѣ́ши́лорѣ́ че́ авѣ́а се́ по́те́ кре́де, ка́ре́ днѣ́ се́ то́ганѣ́ е́сте́ аде́вѣ́ратѣ́, о́ фантѣ́, ка́ре́ а́тѣ́тѣ́ е́сте́ де́ варѣ́барѣ́, ми́нелѣ́осѣ́ ши́ а́нѣ́сѣ́, дн кѣ́тѣ́ а́и́ фѣ́и́ кре́зѣ́тѣ́ къ́ ачѣ́еа́нѣ́и́и́и́и́и́и́и́ ма́и́ е́сте́ къ́́ пѣ́ти́нѣ́.

Ре́и́ментъ́лѣ́ а́лѣ́ 3-леа́ а́лѣ́ армате́и́ ромъне́щи́и́и́ (дн измѣ́рѣ́ де́ 1800 фечѣ́ри́*) ста́ къ́ коло́нелѣ́лѣ́ съ́ Влѣдо́ианъ́ ла́ Бъзъ́лѣ́, вѣ́нде́ ера́ днѣ́тѣ́рѣ́вѣ́ндатѣ́ ла́ контѣ́лѣ́ де́ пѣ́не ши́ де́ писме́дѣ́. Не́ кѣ́ндѣ́ рѣ́ши́i

*) Din kapit dncs numai 280 era de oad.

на komandei sale din Băzrешті, ші къ елз е deterninatъ а пз ени din цѣръ къ рѣшиі; totъши ачештіа съ дитреве не рецїментъ. Ачѣста днкъ се фъкъ ші рѣснвнелъ рецїментълзі ени дитокма на алъ колонелълзі. Атѣпчі рѣшиі зїсеръ: Бїне, дѣкъ вої нз вредї съ мерцедї къ пої, съ фачетъ днкъ о ревістъ (revue), апої съ не оспѣтъмъ зпїі къ аддїї шї съ не лъмъ рѣтасъ вкнз Ревїста се фъкъ.

Двпъ ревістъ солдадії ротъніи фъсеръ проваді а'шї пзне пзнтеле дн пірамїде шї а се ашеза ла меселе дитнсе. Се днкїнъ зпк тоастъ пентръ Императълъ Николае; солдадії безръ. Акъмъ се рїдїкъ зпк пъхаръ пентръ ферїчїреа патріеї ротъненшї; дн ачаа клїнїтъ трѣне de солдадії рвсешті се рънедъ din локълъ лоръ de пънѣ, се арънъ престе артеле нзе дн пірамїде шї ле дъкъ къ сїне. Атѣпчі ротъніи днтърнзрїді de пірарѣ саръ дн сѣсъ; чї алте трѣне се арънкъ престе дъншїї, дї decartъ (de vaionete шї сьвїї) дї despoїe шї de montъреле лоръ, лъснндзі нъмаї дн кътапъ шї істене (ка орї че сьлватїчі). Дн зрїтѣореа зї депъртндъсе рѣшиі іас къ сїне днкъ шї тѣтъ мънїдївнеа шї провіантълъ ротънілоръ шї кїаръ кай офїдерїлоръ. Алаатъсѣръ дѣкъ сѣте іншї din ачеї солдадії депредадї къ ашеа вазжокъръ сосїръ аїчі. Търъврареа пентръ ачаа фантъ шїшелѣсъ есте прекъмъ се маї зїсе. естраордїнаръ, еаръ тьнїа волкѣтѣрѣ нз се нѣте дескрїе Ротънілоръ челоръ рѣсїді ле есте рѣнїне de прїетїнї лоръ, еаръ сїнуатїїле прїн фапта ачѣста лъаръ престе тотъ о греа ловїтъръ. Челе дѣкъ сѣте солдадії депредадї шї despoїeдї сосїндъ аїчі мерсеръ дндатъ ла Снъгарълъ (комъндантълъ арматей Херескъ *) шї пьвълїръ дн салъ, vnde токма ера тасъ маре, пентръка съ се пресънтъзе лъшї ѓспецїлоръ сьї дн ачаа старе. Ачѣста вѣдеште зп кѣпнѣтъ маре din партеа солдаділоръ, вкнкъ еї се дндестъларъ нъмаї къ ачаа рѣснвнаре; пентрънъ отълз ачѣста ка зпк вьнзѣторъ че есте дитрѣ чель маї дитнїеъ днделескъ алъ кьвнѣтълзі, а фостъ ачела, каре dede армата ротънѣскъ дн тьнїле рѣшїлоръ, каре воїсе а о вїнде къ тотълз шї дѣте соатълз на съ о скѣтъ din цѣръ. Елз есте ачела, каре ла Олтепїда дн контра нѣрерїї рѣшїлоръ воїсе а нзне съ се днтншїте ачеї солдадії

карїї п'аз воїтъ а лъа парте ла ловїре. Ачѣстъ отъ днкъ тотъ се маї афлъ ла постълз сьъ, се гьтеште днсъ черчетаре аснра лзі, каре акъмї днпъ ачѣстъ евенїмънтъ din зрїтъ се ва шї днтчепе шї не ачелъ прототїнъ алъ зпкї вьнзѣторъ сервїлз дъкъ ва трѣнї.

Прекъмъ дн Бззевъ фъ деспоїетъ недестрїмеа ротънѣскъ, тотъ ашеа ла Брѣла се рьнїръ тьнзрїле ротъненшї. Аїчі днкъ се атѣдїръ ротънїї прїн о ревістъ дн содїетате къ баталїонеле тьнзкълешті. Двпъ ревістъ генералълъ Лїдерс къларѣ венї днпнїгеа фронълзі шї днтрѣлъ, кьмъ се днтънпъкъ къ днтре солдадії ротъненшї десертѣзъ ашеа мълді. Чї солдадії рѣснвнсеръ, къ чеї депъртаді нз потъ фї прївїді ка десерторї, пентръкъ еї с'аз дъсъ ла Бăзрешті шї саз пресънтатъ ла авторїтѣїле лоръ. Атѣта нъмаї, къ ачеїаш нз воїръ а мерде ла Рѣсїа, шї тотъ персоналълъ артїлерїеї есте маї deterninatъ а тьрї, дѣкътъ а сьфери ка съ фїе дъсъ дн стрїпнѣтате. Бїне, зїсе генералълъ Лїдерс, ашеа вої нїчі къ мерїтаді а нзрта арме. Ашеа артїлерїншїї ротънї фъсеръ днконцїзрадї, лї се лъаръ тьнзрїле, тоді кайї, артеле днтнсе, пъпъ шї кївереле din капъ. — Ачѣстеа се днтънпларъ дн Бззевъ шї ла Брѣла, шї воръїмъ деснре ачеле фапте, пентръкъ саз днтънплатъ пела ораше кьнѣскъте: — чї нз се кьвїне а вїта, къ деалтънълъ дрънълзі de ретрацере а рѣшїлоръ пела тоте сателе саз фъкътъ жавърї шї рѣпїрї. Рѣшїї дъсеръ къ сїне тотъ че ле кьзъ дн тьнъ, шї чеаа че п'аз пѣтѣтъ дъче. аз date стрїкъчншї. Рѣшїї с'аз маї днтчеркатъ днкъ а лїнсі сате шї днпътърї днтрѣді de локвїторїї лоръ шїї атѣдї ка шї не вългарї ка съ трѣкъ „не вїнекъвнѣтателе кьпнїї дїнѣоло de Ністръ; локвїторїї днсъ аз скънатъ de ачаа сѣрге престетотъ къ фъга прїн нъдърї шї ла локвїрї не дѣлтѣреа дрънълзі de тьскалі. Мълте сате нз сьнп локвїге нїчі пъпъ акъмъ. (Lloyd din 31. Avgst.)

Іаръ „Wanderer“ аре ачѣстеа:

Бăзрешті, 25. Avgstъ.

Дзтнпавѣстъръ штїді, къ еъ нїчі дѣкъмъ нз сьнп прїетїнъ алъ дескрїлоръ de parade. Еъ ат лїнсігъ авъ скрїе деснре нтрареа трїзѣалъ алзі Омер Папа, кьндъ дїнконтъръ нтрѣрѣз лзі Іскендер Бей шї алзі Халїм Папа dedїкасем кътева вьвїнте. Чї вьзїндъ еъ, къ ла венїреа лзі Халїм Папа токма ачеїа, карїї маї пннте къ о лънъ се кьчерїа маї мълтъ шї маї аджкѣ днпнїтеа

*) Дн Херескъ дшї фълате карїера мїлітаръ дн Рѣсїа . . .

ршилоръ, акъмъ ера дъншии чеi динтъи карii се-
къчълаи търкълаи, тревъе съ пь пьртърисекъ,
къткъ ачестъ актъ de comedii гредьбь ть дигьстъ
дн градъля свнерлативъ (пентръ тотала лисъ de
карактъръ)

Австрьгъндъ дела ачестъ (дела пьртареа оме-
нилоръ фьръ ници зъх карактъръ), интареа лъи
Омер Паша дн къпитала Цьреi ромъненгi а фостъ
маi пресъх de ориче са възътъ пьль акъмъ аичи дн-
привинда ачестъ атътъ гриндиосъ кътъ шi пьлькътъ.
Фъви тритфьторъ дин Рома веке сьс Сьлтанъляи
Авдъл Мешид аневоiе i сар фи пьтътъ фаче о примiре
маi възъ. Фрзтоселе пьстре кокбне днтрекъръ
днкъ шi не жънiтеа вървътескъ дн модъля деаши
манiфеста въкъриа лоръ (пентръ тьнтъзiреа патриеi
de анънере шi а пачiзней de контоиреа дн рзсiстъ
тоталъ.)

Че е фронтъ, прокиетъчизнеа лъи Омеръ Паша
претисъ къ кътева зиле пачите, прип каре дьтнеалъи
апелъзъ ла пачионалитатеа Ромънилоръ, а штерес
днкътъва пенлекъта днтпърире фькътъ de прокиетъ-
тъчизнеа лъи Халим Паша, деспре каре воръисем
алтъдатъ.

Нимикъ днсъ нъ ноте штерде ачеа импресiзне
револътьоре, не каре о продъче неазигъ de ръ-
шинетореа трактаре а челоръ дьбъ баталiоне дин ре-
пiментъля постръ алъ треiлеа ла Бъзъз прип Ръши,
трактаре че а тьрвъратъ нъ пьтмаi не тоте класеле
локъиторилоръ, чи шi не рзсифали, пьтъръля кърора
шi алтъминтареа са микшоратъ фьрте. Еъ ве скри-
сесем не ла тимъля съх, къ ръшии лъасеръ арти-
лерiа пьстръ къ сине (шi о постасеръ ла Силiстриа);
фаръ апоi ла Бъзила фъ лъатъ шi ачестъ, къ ачеа
дiфериндъ, къ аколо се скьбсеръ тьнъриле рзсешти
асъира артилерингилоръ, карii апоi фъсеръ десар-
тациi къ сила.

Пьртареа чеа варваръ de акъмъ а ортодокси-
лоръ шi дичиладидилоръ остани аi Авъгьстъляи шi
преа евлъиосъляи постръ протенторъ трече престе
тотъ днтпъзiреа днтръ атътъ, къ de шi еъ пельнгъ
тотъ сiлinda теа пичодатъ п'ам потътъ дескоперi
врео парте възъ ла остъшiтеа рзсескъ, тотъш еъ
нъ ть потъ детермина ка съ кредъ тоте ачелеа
къте днi снъсеръ кiаръ шартори окъ лъди; чи еъ воiиз
съ ть конвингъ дин граiзъля свьофидерилоръ шi
ал солдадилоръ дин баталiонеле ръшинате

Съвофидериi шi солдаци аъ пресимдигъ бреш
кътъ сконъля ръшилоръ пентръ каре лисескъ къ-
винтеле спрѣ алъ карактерiса, шi къндъ лi се поръп,
чи ка съши пьль пьштеле дн piramide, маi тьлди

вптерофидери шi солдаци рьга къ deadисъля не
офидери. ка нъ кътва съ кадъ дн кърстъ, пентркъ
сiнтъ о възъаре ла мiжлокъ шi еi de алтъминтареа
днкъ п'ав ници о воiъ de алтъ парте ла оснъдъ de
рьтасъля възъ алъ ръшилоръ; чи колонелъля Вьл-
доiанъ шi маiорii лiнигътъръ не днтрiжидиi солдаци
зiкъндъле къ съ нъ айъ ници о грикъ.

Чине шгие дькъ колонелъля, кареле, воръиндъ
ка прип трекътъ, се окънъ маi тьлтъ къ жокъля
de кърди шi къ тоалета капъляи дькътъ къ стъ-
дiиле мiлитаре, п'а сiмдигъ възъареа ници дькъмъ сьх
къ елъ са темътъ de чева шi маi рьх.

Не къндъ ръшии фьръ весте воiа съ дькъ пьш-
теле пьсе дн piramide, солдации пошгрии сьриръ
дела тасъ шi се днчiнсе о лъитъ днфрiкошатъ
дин пьтмi, къ каре окасiзне къдiва солдаци ромъни
стръвътъръ de лъаръ пьштеле шi рьпиръ не
маi тьлди ръши, ва се сизне къ аъ рьта-
съ зпii шi морди. Дн клiпа ачестъ Колонелъля
шi маiорii се арънкаръ ла мiжлокъ шi днтредiнда
не солдаци къ ръшии аъ скосъ ла мiжлокъ тьнъриле
днкъркате шi къ ориче онънере ар фи дешьртъ.
Еi астъдатъ авъръ френтъля, къчи дн адевъръ
ашеа съ шi днтъшпласе.

Къ тоте ачестеа днтъргъчизнеа солдадилоръ
пънътмаi асъира М. Сьлтаръ Херескъ, кареле ка
зизъ че сьжисе (пачиго 1838) ла ръши, de ла
днченътъ стегесе ка мiлициа пьстръ съ се ватъ
асъира Сьзеранъляи лецизигъ, чи шi асъира пьмитъ-
ляи Колонелъ, есте фьрте mare."

ЪМБРЕИ ЛЪИ НИКЪ ГИКА.

(Дин пос. лъи В. Ал.)

Тъ че-аi фост in лъте атът de извиг!
Инитъ de зндер; свфлет амъриг!

Маре аз фост тaina дьрерилор тале,
De-аi лъсат дн лакрими, de-аi лъсат дн жале.

Патрие. содiе, рьде шi конii
Че те пьльнгъ не талъдъ тристей вечиничii!

Дар кът de грозавъ, кът de пепътрънсъ
Аъ фост ачеа тainъ дн сiнъди аскънсъ,

Астфел ть de фiре ераi сiмдигор,
Шi ла-л алтор патими дълче ндърътор,

Астфел шгиеаи фаче жертфi неконтените
Къ дин прагъл шордиi те-аi фи нторс, извите,

De гъндеаi че лакрими лашii дн зрта та,
De пьгеаi конии а цii сьръта. . .

O! фіюць вьандь! змьрць тьмьт жьлть!
Azzi tь din цьртьмьл zndь ештї сосїть.

Кьм те пльнцє льтеа карє те-аз нєрдьт?
Кьм те пльнцє Цєара карє те-аз авьт?

Bezї ть вьльл нєгрь, поантеа'нтзекать
Карє нєстє інімі с'аз дїтїнс de-одать?

Cїмцї ть de департе че дешєрт кьмпїт
Ланї дїтрє прїєгїні карї те-аз їзвїт?

Omenїrea трїсть аз нєрдьт дї тїне
O Котоарь скьштї, зї їсвор de вїне,

Патрїа зї разьт, ної зї фрьцїор,
Копїланїї тїнерї фєрїчїrea лор! . . .

O! вої, ланцьрї тайнїчї! вої, лєгьтєрї сїїштє
De копїл ал дьрїї, de om de ньрїнтє!

Вїсьрї de їзвїре шї de вїтор
Че'нгьнадї дї калєї отьл трєктьор!

Вої, сїмцїрї дїалтє а лє Omenїrei!
Гласьрї шїнгьїоасє а Dьmьzeїrei!

Тоатє, дїтр'о клїпъ, кьм de-адї ньрьсїт
Сьфлєтєї нємєрнїа, гьндьї рьтьчїт? . . .

Астєел аз вьрьт соарга! шї кьнд еа вьрєштє
Отьл каде! . . . сьрва нє-а льї вьрть крєштє!

Отьл є о тайнъ, вїадь льї зї вїє . . .
Сьфлєтєлор вьандє черьл є дєскїє.

Чєл че-аз фост о дагь шїтєрсь-с'аз дїн льтє
Ка зї фьлцєр їгтє, ка зї вал de снзтє.

Чєл че рєсньндїг-аз вьнзрї нє ньтьнт,
Cїнгьр, дї тьчєрє, зачє сьв шоршьнт.

Cїнгьр, дїтр'шї кодрь, доаршє єл департе
De а льтєї сготот, вїсьрї тьмьт дешарте.

Шї зьтврай с'огьнатъ, жалнїк, лїо, зїнор,
De-ал кодрьлї фєратьг шї de-ал носєрь дор.

В І С Ъ Л

Ера о кьштїє льнгь,
Льнгь ка пьстїїл, ка шюаргєа de тьтъ!

Сьє, дї тайнъ дьлчє, нє-а поудїї єєнїн
Ка зї вьс de авр льна пьлгїа лїн.

Ерат нє зї жал аврїг карє 'нтрєчєа вьнгьл;
Нєгрїє льї коатє агїнцєа ньтьнцєл.

Дї кьштїа льнгь калєл тєх фьдїа,
Бар а льї нїчоарє сьрва п'атїнцєа.

Нє дьчєт дї калє прєкьт вїсьл дьчє,
Ка цєнїї de снаїтъ, ка доь пьлзчє,

Сьзрат ної нє льнъ прєкьт гьндьл сьоарь
Кьнд їзвїрєа дьлчє ініма 'нпрєсоарь,
De-одать фьгарїзї сьорьїнд с'опрї.
Ел дї депьртаре трєї зьтврє зьрї:

Трєї фєчїоарє альє, палтє шї фрьтїоасє,
Дєкьт стєаоа льнєї стєлє маї воїсєє.

Дї вєсєлъ хорь зшоарє сьлта
Шї гласьл лор дьлчє нє рьнд дїтї кьпта:

— Ть чє-алєрцї фьр'дє пьлчєрє
„ Дї кьштїа 'нтзекать,
„ Вїн' сь афлї тьнгьїєрє,
„ Вїн' лє кьртєа тєа воєгьт,
„ Дї палатєрї аврїга
„ Шї'н которї нємїстзїтє
„ Ц'оїз да зїлє фєрїчїтє
„ Ш'оїз фї роавь та плекать.

— Ть чє-алєрцї фьр' de дорїндъ
„ Дї кьштїа ньрьсїтъ,
„ Вїн' с'атїнг а та фїюць
„ Кь-а тєа разь стрьлзчїтъ.
„ А та тьндрь номєнїрє
„ Ва сьзрє лє нємьрїрє
„ Шї de-о фалнїк тьрїрє
„ Ва фї'н вєчї дьсфлєдїт!

— Ть чє-алєрцї фьр' de їзвїрє
„ Дї кьштїа чєа пьсгїє,
„ Вїн' с'анрїнзї а та сїмцїрє
„ Лє ал драгоєтєї фьклїє.
„ Ал тьз сьфлєт, а та мїнтє
„ Вор гьстє вєсєлїї сїїштє
„ Льнгь-о інітъ фєрвїнтє
„ Чє тє-антєангъ ка сь'нвїє!“

Їмїт de-ал лор кьптєк шї de-а лор зїмьїрє
Дїтї рєчєзїїз калєл . . . крьдъ амьцїрє!

Їн нас ньмаї зьлкъ, єрат фєрїчїт!
Їн нас . . . єлє'н аєр рьндїє аз сьрїг

Ші 'нвѣрѣндѣти хора не-о разъ де лънъ
Сав пълдат дн черзри кългънд дмпревълъ.

.Ле-авзѣв деасвпрѣти гласъ дѣлче, дн,
Ка о шоптъ вълндъ, ка зп вълнд свспн.

Ле възвѣз ка вълтѣри, ка треі рѣндспеле,
Ші ка треі стелѣде се пердѣрѣн стеле! . . .

Мъ трезіѣ дн вісѣл че тѣ днрѣна.
Дн тѣчереа пондїі грїерѣл кълта.

ДОРЪЛ РОМЪНЧІИ.

Де-ар вреа възл дѣмпревѣз
Сѣ'тї аскѣлте дорѣл тез;
Де-ан авеа зп копїлаш,
Драгѣл' мамеї вѣцѣраш!

Кѣт е зїоъ, кѣт е поапте,
Л-аш шоптї кѣ вълнде шоапте.
Кѣт е поапте, кѣт е зї,
Тот ла сїзѣтї л'аш пѣзї.

Л'аш пѣзї, лаш дестїерда,
Мї де сѣрѣтѣрї і-аш да,
Ші -аш зїче 'нчетїшор:
Nani, nani, пѣзїшор!

Де-ар фї черїл кѣ прїїндѣ
Сѣ'тїплїнеаскѣ-а mea дорїндѣ;
Де тї-ар да зп вѣдед,
Драгѣл мамеї воїнїчел!

Н'ар фї прѣнк маї ферїчїт
Ші не лѣме маї їзвїт.
Алт копїл н'ар фї ка ел
Мїтїтел шї фрѣтѣшел.

Оврѣжелзї ка де спѣте,
Н'ар авеа сеатѣн не лѣме.
Н'ар фї окїї нїтѣрзї
Дѣлчї ка окїшорїї лзї.

Еар еѣ, тѣндрѣ шїкѣлїдѣ,
Не-а сѣї окї, не-а са гѣрїдѣ
Не'нчетат л'аш сѣрѣта
Сѣрѣта шї і-аш кълта.

Ші і-аш фаче-о дескѣнтаре
Сѣ ажѣпгѣ-н вігеаз таре,
Зп вігеаз че-ар стрѣлчї,
Кѣт н'аз фѣсг нїчї н'а маї фї.

Ші л'аш пѣне сѣ се кѣлче
Не-аа тез сѣн легѣнат дѣлче,
Ші і-аш зїче 'нчетїшор:
Nani, nani, пѣзїшор!

FONDULU

pentru tiparirea cartiloru romane folositoare cu
pretiu catu se pôte mai estinu: „Rubrica deosebita
lunga Fondulu Reuniunii F. R.“

Еселентїї Са Домнѣлз Мїтрополїтѣ рома-
нескѣАлександрѣ Стерка Шѣлѣцїз, не лѣнтѣ ма-
рїнїтѣса контрїзїре пентрѣ фондѣ дн прегїз де
50 ф. т. к. пентрѣ врѣшїрї 10 ф.
D. Andreїѣ Бельманѣ, локотенентѣ реу.
конте Страсѣлдо Nr. 61 дн Ферара Італїеї 4 „
Домнѣ ч. р. локотенентѣ 1. дн реу. конте
Страсѣлдо. Георгїѣ Чопгарѣ вн Темїшѣра 20 „

Прїн D. професорѣ де теологїѣ дн Вершнцѣ
Нїколѣз Велїа Тїнкѣ:

D. Софронїѣ Івачковїч протопопѣл Бесерїчїеї
Алѣе 1 ф.
„ Сенатор маїстрѣтѣлїчї Andreїѣ Васїч 1 „
„ Адївнкт Черкѣлал Алесандрѣ Ресей ла
Оравїда 10 „
„ Іосїф Фаѣр парох ла Крїчѣва 1 „
„ Сїмеон Мѣргѣ днвѣдѣторїѣ ла Іладїа . 1 „
„ Сїмеон Недїч днвѣдѣтор ла Оравїда . 4 „
„ Теологїї: Нїколѣї Andreїѣвїч, Ілїа Недїч
Іосїф Поповїч, Павл Таѣлѣ, Іоан Борлоѣн,
Іоан Балїнт, Теодор Радѣ, Adam Роша,
Мїхѣїл Іеретїа, Стефанн Дорка, Іоан Іовескѣ,
Георгѣ Гаснар шї Петрѣ Траїлескѣ, тодї . 13 „
D. Нїколѣз Велїа Тїнкѣ 5 „
Прїн D. Вікарѣ алѣ Фѣгѣрѣшѣлїї Іоан Кїрїла 9 „
„ D. перѣдѣторѣ дн Лѣгош Деметрїѣ
Понавїда 10 „
Сѣта 90 ф.
Адазгѣндѣ чеї пѣвлїкадї дн Nr. 37. 154 ф.
Фаче сѣта 243 ф.